

Sylabus ke kurzu Sociologie genderu (KSS/GE)

Vyučující: Mgr. Nina Fárová

Kontaktní e-mail: nina.farova@soc.cas.cz

Konzultační hodiny: pátek 13:45 – 14:45 (SP 502)

Semestr: zimní 2018/2019

Rozsah hodin: každý týden – 2hod/týden (přednáška), 1hod/týden (seminář)

Kredity: 5

Zakončení kurzu: zápočet, zkouška

Charakteristika kurzu: Kurz představuje základní koncepty sociologie genderu a tzv. gender studies a women's studies (například gender, pohlaví, genderové stereotypy, genderové role, femininita, maskulinita, třetí gender atd.) z pohledu různých paradigmat (zejména strukturního funkcionalismu, feministických a marxistických přístupů). Studenti se rovněž stručně seznámí s historií ženského hnutí a studií genderu a pohlaví na poli sociálních věd.

Pravidla pro komunikaci s vyučující: Studující zasílají e-maily na adresu nina.farova@soc.cas.cz. Do předmětu e-mailu studující uvedou název nebo zkratku kurzu a do závěru e-mailu své celé jméno.

Další podmínky a povinnosti studujících: Studující mají povinnost pravidelně sledovat elektronickou nástěnku katedry (viz: <http://ff.zcu.cz/kss/>). Dále mají studující povinnost sledovat vlastní univerzitní e-mail, který bude sloužit jako hlavní komunikační kanál s vyučující. Zadaná literatura povinná pro jednotlivé semináře by měla být volně dostupná na webu a/nebo v knihovně. Pokud studující povinnou literaturu nenaleznou, kontaktují s předstihem vyučující. Pokud tak neučiní, vyučující nebude na nedostupnost literatury brát ohled.

Způsob hodnocení kurzu:

A) Průběžně: příprava na semináře (10 %)

Základem práce na semináři je diskuze nad předepsanými povinnými texty. Studující přítomní na semináři jsou povinni mít přečtenou zadanou literaturu a být připraveni o ní diskutovat. Připravenost na diskusi znamená, že studující mají nejen přečtený zadaný text, ale že aktivně vstupují do diskuze a mají zároveň zformulovanou minimálně jednu otázku do diskuze, která se vztahuje k danému povinnému textu.

B) Zápočet: Esej na vybrané téma (30 %)

Zápočet bude udělen za odevzdanou a schválenou písemnou práci. Esej bude vycházet z knihy Angely Saini: *Od přírody podřadné*. Studující si knihu přečtou, vyberou si jedno téma (tj. jednu kapitolu), které je zaujalo, a na toto téma esej zpracují. Studujícím je doporučeno užší zaměření eseje předem prodiskutovat s vyučující. Pokud esej nebude odpovídat níže uvedeným požadavkům, vyučující ji studujícím jednou vrátí k přepracování.

Požadavky na esej:

- vyžadovaný rozsah práce je 5 - 7 normostran textu (cca 9-10 tis. znaků včetně mezer čistého textu – tj. bez hlavní stránky a seznamu literatury)
- práce bude obsahovat úvod, reflexi vybraného tématu a závěr

- cílem je nejen představit vybrané téma (kapitolu knihy), ale rovněž vlastní stanovisko (zda je argument textu věrohodný, kde jsou jeho slabá a silná místa, kam by se dál dala diskuze k tématu posunout, jaké další relevantní aspekty je potřeba diskutovat, existuje nějaká jiná evidence, která by nám pomohla daný problém pochopit, můžeme úvahy z textu aplikovat na nějaký jiný problém...). Je velmi vhodné zapojit konkrétní příklady ilustrující váš argument (z vašeho okolí, populární kultury atp. – nebojte se být kreativní).
- studující budou při psaní eseje pracovat s minimálně 4 dalšími relevantními zdroji
- esej je vhodné propojit s vlastními myšlenkami (pozor! – esej ale není koncipována jako vlastní úvaha, svá tvrzení je potřeba vždy podepřít relevantní literaturou).
- citační norma - dle požadavků Sociologického časopisu (viz: <http://sreview.soc.cas.cz/cs/page/3-formalni-stranka-rukopisu>)
- při psaní se vyžaduje dodržování pravidel etického kodexu psaní odborných textů – jeho plné znění naleznete zde: https://kss.zcu.cz/export/sites/ffkss/pro-studenty/formulare/eticky_kodex_kss.pdf. Jakákoliv forma plagiátorství je důvodem k neudělení zkoušky. Za formu plagiátorství v kurzu je považováno i odevzdání práce či její části, která byla odevzdána v jiném kurzu.
- odevzdání na e-mail nina.farova@soc.cas.cz do 2. 11. 2018 (jako dokument ve formátu .doc nebo .docx nazvaný vaším jménem).

C) Zkouška: písemný test (60 %)

Závěrečný písemný test z probírané látky a povinné literatury.

První termín testu je stanoven na poslední den výuky (tj. 21. 12. 2018). Studující se musí na tento i všechny další zkouškové termíny zapsat prostřednictvím Portálu (portal.zcu.cz). Bez zapsání není možné test absolvovat. Zde také studující naleznou informace o času a místě konání testu.

Hodnocení kurzu: Minimální hranice úspěšnosti pro splnění kurzu je 70 % (100–90 % = 1; 89–80 % =2; 79–70 % = 3)

Přehled přednášek

1) Výuka neprobíhá z důvodu státního svátku (28.9.2018)

2) Úvodní hodina. Podmínky absolvování. Základní terminologie genderových studií (5.10.2018)

3) Vnímání genderových rozdílů – předsudky a stereotypy (12.10.2018)

Povinná literatura:

Saini, A. Od přírody podřadné: Jak věda nepochopila ženy. Praha: Academia.

Doporučená literatura:

Renzetti, Claire M.; Curran, Daniel J. Ženy, muži a společnost. Praha: Karolinum, 2003.

4) Samostudium (19.10.2018)

Povinná literatura:

Saini, A. Od přírody podřadné: Jak věda nepochopila ženy. Praha: Academia.

5) Samostudium (26.10.2018)

Povinná literatura:

Saini, A. Od přírody podřadné: Jak věda nepochopila ženy. Praha: Academia.

6) Samostudium (2.11.2018)

Povinná literatura:

Saini, A. 2018. Od přírody podřadné: Jak věda nepochopila ženy. Praha: Academia.

7) Odlišné přístupy ke studiu genderu – esencialismus, sociobiologie, konstruktivismus. Sociální teorie genderu (9.11.2018)

Povinná literatura:

Saini, A. Od přírody podřadné: Jak věda nepochopila ženy (Úvod). Praha: Academia.

Šmausová, G. 2002. Proti tvrdošijné představě o ontické povaze gender a pohlaví. Sociální studia 7: 15–27.

Doporučená literatura:

8) Přístupy ke studiu genderové socializace (16.11.2018)

Povinná literatura:

Jarkovská, L. 2009. *Genderová reprodukce v každodennosti školní třídy: Etnografický výzkum*. Masarykova univerzita. Disertační práce. Pp.: 144-179.

Doporučená literatura:

Thorne, B. 2002. „Do boys and girl have differnt cultures?“ Pp. 291-299 in S. Jackson, S. Scott (eds.). *Gender: A sociological reader*. New York: Routledge.

9) Genderové role – femininita a maskulinita, intersekcionalní přístupy (23.11.2018)

Povinná literatura:

Maříková, H. 2009: „Pečující otcové. Příběhy plné odlišností.“ *Sociologický časopis* 45 (1): 89-113.

Doporučená literatura:

Morgan, D. 2006. „The crisis of masculinity“ Pp. 109-123 in M. Evans, J. Lorber, K. Davis (eds): *Handbook of gender and women's studies*. London: SAGE.

10) Interakční a strukturální přístupy ke studiu genderu (30.11.2018)

Povinná literatura:

West, C., D. H. Zimmerman. 2008. „Dělat gender.“ *Sociální studia* 1 (5): 99-120.

Doporučená literatura:

West, C., S. Fenstermaker. 1995. „Doing diference“ *Gender & Society* 9 (1): 8-37.

11) Zakotvenost genderu v jazyce a institucích rodiny, trhu práce, vzdělávacího systému, vědy (7.12.2018)

Povinná literatura:

Bellak-Hančilová, B. 2014. „Právní úpravy prostituce. Model švédský a nizozemský.“ Pp 44-64 in B. Havelková, B. Bellak-Hančilová (ed). *Co s prostitutí. Veřejné politiky a práva osob v prostituci*. Praha: Slon.

Doporučená literatura:

Křížková, A., L. Formánková. 2014. „Intersekcionalní perspektiva zkoumání dopadů krize na životní dráhy v ČR: gender, třída, věk (a rodičovství).“ *Gender, rovné příležitosti, výzkum* 15 (2): 61-76, <http://dx.doi.org/10.13060/12130028.2014.15.2.131>.

12) Historie feministického myšlení (14.12.2018)

Povinná literatura:

Nyklová, B. 2013. „Krajinou současného českého feminismu.“ *Gender, rovné příležitosti, výzkum* 14 (1): 52-63.

Doporučená literatura:

ABC feminismu. 2004. Brno: Nesehnutí. Dostupné na: nesehnuti.cz/zeny/wp-content/blogs.dir/2/files/abc_fem1.pdf.

13) První termín zkouškového testu (21.12.2018)

Doporučená přehledová literatura

ABC feminismu. 2004. Brno: Nesehnutí. Dostupné na: nesehnuti.cz/zeny/wp-content/blogs.dir/2/files/abc_fem1.pdf.

Jackson, S., S. Scott. 2002. *Gender: a sociological reader*. London: Routledge.

Lorber, J. 1994. „Night to his Day: The Social Construction of Gender.“ *Paradoxes of Gender*. New Haven, Connecticut: Yale University Press.

Oakley, A. 2000. *Pohlaví, gender a společnost*. Praha: Portál.

Mead, M. 2011. *Pohlaví a temperament u tří primitivních společností*. Praha: Slon.

Young, I. M. 2005. „Throwing like a girl“ Pp. 27 – 45 in *On female body experience: „Throwing like a girl“ and other essays*. New York: Oxford University Press.

Vyučující si vyhrazuje právo změny sylabu v průběhu semestru.